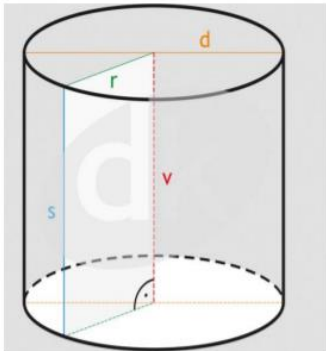

Geometrie – VÁLEC

<https://www.youtube.com/watch?v=5dCy3TwtUG8> – pustte si video

Zápis do sešitu:

Válec je v prostorové geometrii těleso, vymezené dvěma rovnoběžnými podstavami a pláštěm.

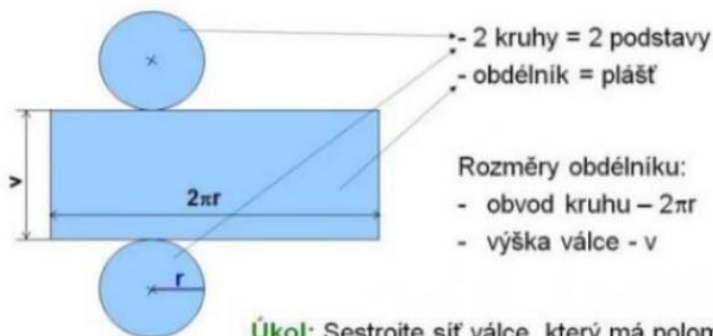

Rotační válec je těleso se dvěma shodnými kruhovými podstavami.

(Vznikne rotací = otáčením obdélníku ABCD kolem osy BC)

- r...poloměr válce
- d...průměr válce
- v...výška válce

Sít' válce tvoří dvě kruhové podstavy a obdélníkový plášť.

Úkol: Sestrojte síť válce, který má poloměr podstavy 3 cm a výšku 4 cm.

Povrch válce se rovná součtu obsahů obou kruhových podstav a obsahu obdélníkového pláště.

$$S = 2S_p + S_{pl}$$

$$S = 2\pi r^2 + 2\pi r v$$

$$S = 2\pi r(r + v)$$

Př.:

Kolik plechu je třeba na zhotovení konzervy tvaru válce, jehož průměr podstavy je 8 cm a výška plechovky je 84 mm?

Náčrt

$$d=8\text{cm} \rightarrow r=4\text{cm}$$

$$v = 8,4\text{cm}$$

$$S = 2\pi r(r + v)$$

$$S = 2 \cdot 3,14 \cdot 4 \cdot (4 + 8,4)$$

$$S = 311,5 \text{ cm}^2$$

Na zhotovení konzervy je třeba asi 311,5 cm².

Objem válce se rovná součinu obsahu podstavy (obsah kruhu) a jeho výšky.

$$V = S_p \cdot v$$

$$V = \pi r^2 \cdot v$$

Př.1:

Jaký objem má plechovka tvaru válce s vnitřním průměrem 82 mm a výškou 78 mm?

Objem vyjádři v mililitrech.

$$d = 82\text{mm} \rightarrow r = 41\text{mm}$$

$$v = 78\text{mm}$$

$$V = \pi r^2 \cdot v$$

$$V = 3,14 \cdot 41^2 \cdot 78$$

$$V = 411\,710,52\text{mm}^2 = 411,7\text{cm}^3 = 412\text{ml}$$

Plechovka má objem 412ml.

Úkol:

- Vypište, jaké předměty v běžném životě mají tvar válce.

Trávicí soustava – pokračování

Zápis do sešitu – z následujícího textu si udělejte výpisky (zapište si v bodech nejdůležitější informace).

HLTAN

Hltan spojuje ústa a jícnem. Dochází v něm k **polykání**, při kterém potrava postupuje dále do **jícnu**. Polykání je proces, na který není třeba myslet.

JÍCEN

Polykáním se potrava dostává z hltanu do **jícnu**. Jícen je dlouhá svalnatá trubice, která vede do žaludku. Stěny jícnu svým stahováním umožňují **posun potravy do žaludku**.

ŽALUDEK

Žaludek je dutý tlustostěnný **orgán** uložený v **levé polovině dutiny břišní**. Je to vlastně rozšířená část trávicí trubice, která se může roztahovat a stahovat. Slouží jako **zásobník potravy**. Zde se potrava mění na kašovitou hmotu zvanou **trávenina**.

- Ve stěně žaludku jsou žaludeční žlázy vylučující žaludeční šťávy (voda, hlen, kyselina chlorovodíková, trávicí enzymy), které rozkládají potravu.

TENKÉ STŘEVO

V **tenkém střevě** probíhá další **trávení** potravy a **vstřebávání živin**.

Prvních 25 cm tenkého střeva se nazývá **dvanáctník**. Další části jsou **lačnick** a **kyčelník**, na který navazuje **tlusté střevo**.

- Dochází zde k rozkladu bílkovin, sacharidů a tuků
- Povrch je pokryt výběžky, které se nazývají **klky** - tady dochází ke vstřebávání živin

JÁTRA A SLINIVKA BŘIŠNÍ

Do **dvanáctníku** ústí výměšky z **jater** a **slinivky břišní**, které napomáhají trávení.

Játra jsou orgán uložený v pravé horní části dutiny břišní. Mají několik funkcí:

- **odvádějí odpadní látky** z krve,
- **udržují stálé složení krve** (pomáhají např. udržovat stálou hladinu krevního cukru),
- ukládají se v nich živiny jako **zásobní látky**,
- **rozkládají** se zde odumřelé **červené krvinky**,
- tvoří se v nich **žluč**.

Vytvořená žluč je shromažďována a zahušťována ve **žlučníku** a **žlučovodem** je v případě potřeby vedena do dvanáctníku. **Žluč** se skládá ze solí žlučových kyselin, cholesterolu, žlučových barviv a dalších látek. **Žlučová barviva** způsobují zelenohnědou barvu žluči. **Soli žlučových kyselin rozkládají tuky** na tukové kapénky.

Slinivka břišní je **žláza** uložená přímo **pod žaludkem**. Vytváří velké množství **trávicích šťáv**, které obsahují **trávicí enzymy**. Ty **rozkládají většinu složek potravy** (škrob, bílkoviny, tuky).

Slinivka břišní také vylučuje **hormon inzulín**, důležitý pro udržování stálé hladiny glukózy v krvi (více na str. 93).

TLUSTÉ STŘEVO

Tlusté střevo je poslední částí trávicí soustavy. Skládá se **ze slepého střeva, tračníku a konečníku**. Sliznice tlustého střeva má **vstřebávací schopnosti** – vstřebávají se v něm voda a soli.

Nestravitelné zbytky potravy se v tlustém střevě vstřebáváním vody postupně zahušťují, a tak zde vzniká **stolice**, která vstupuje do **konečníku**. **Konečník** je poslední část trávicí trubice o délce asi 20 cm. Končí **řitním otvorem**. Když se konečník naplní, je vyvolán **pocit nucení na stolici**.

OPAKOVÁNÍ – Trávicí soustava

Odpovězte na otázky:

- 1) Jaké jsou funkce trávicí soustavy?
- 2) Jaké rozlišujeme typy zubů?
- 3) Kolik zubů má chrup mléčný a kolik chrup trvalý?
- 4) Popište stavbu zubu.
- 5) K čemu slouží jícen?

Učebnice strana 154 – 160.

Zápis do sešitu:

Reostat

- Reostat je rezistor, jehož odpor můžeme měnit
- Možné provedení: na válci z izolantu je navinut odporový drát, jehož konce jsou spojeny dvěma svorkami, reostat má ještě třetí svorku, která je spojená s vodivým kontaktem, který se posouvá po drátě -> změna odporu
- Užívá se: 1) ke změně proudu v obvodu
2) jako dělič napětí

Elektrická práce:

- Je ta, kterou konají síly elektrického pole při průchodu elektrického proudu vodičem
- Značíme ji W
- Její velikost je, za předpokladu, že vodičem, mezi jehož konci je napětí U , prochází proud I po dobu t :

$$W = U \cdot I \cdot t$$

Kde:
 W ..... je práce v J
 U ..... je napětí ve V
 I ..... je proud v A
 t ..... je čas v s

Pracovní list – odpovězte na otázky:

- 1) Jaký je rozdíl mezi rezistorem a reostatem?
- 2) Co je to elektrická práce a jaký je vzorec pro její výpočet?

Informatika:

Přečíst, nastudovat, přepsat do sešitu.

Pohyb po dokumentu, zásady psaní

Pohyb po dokumentu je možný :

- 1/ myší (klikem na příslušné místo, nebo rolováním, pokud má vaše myš kolečko)
- 2/ kurzorovými klávesami (čtyři klávesy v pravé spod. části klávesnice)
- 3/ klávesami Page Up (o stránku nahoru) a Page Down (o stránku dolů)
- 4/ pomocí funkce Hledat (na hl. panelu - Úpravy - Hledat (toto se uplatní zejména v dlouhých dokumentech, např. zákonech ap.)

Word - Zásady psaní

Dodržovat zásady psaní je velice důležité, zvláště pokud využíváte Word často a na delší texty. Pokud budete tyto zásady respektovat a používat, můžete hned nebo kdykoliv v budoucnu začít využívat veškeré funkce, které textový procesor Word nabízí - např. pracovat se styly , rychle upravovat a formátovat části dokumentů, apod. Rozhodně se vyhnete v neposlední řadě i problémům při tisku. Následkem chybného psaní se uživatelům také stává, že stráví psaním a úpravou dokumentů neúměrně mnoho zbytečného úsilí a času.

Zásady psaní dokumentů

V následujících několika řádcích, se vám pokusím nastítnit základní pravidla pro psaní ve Wordu. Správnost psaní si můžete ověřit i zobrazením netisknutelných (neviditelných) znaků jako jsou konce řádek, odstavců ap. Tyto znaky, i když si je zobrazíte, slouží pouze jako informace pro vás a pro program - nevytisknou se. Zobrazit tyto znaky lze stiskem tlačítka Zobrazit, nebo skrýt na standardním panelu nástrojů.

Chemie VIII.Z – učivo 1. 3. – 5. 3. 2021

Hodina č. 40 – **Opakování – oxidy, halogenidy, hydroxidy, sulfidy, kyseliny – názvosloví**

V této hodině si shrneme vše, co jsme si říkali v minulých hodinách – zaměříme se na názvosloví oxidů, halogenidů, hydroxidů, sulfidů a kyselin.

Co je důležité?

- Znat ke každému oxidačnímu číslu zakončení přídatného jména – tabulka s. 61 – z paměti
- Znat princip tvoření názvosloví – vše vysvětleno v jednotlivých hodinách – zopakovat
- Znat chemické značky důležitých chemických prvků – zopakovat
- Znat zástupce jednotlivých skupin a jejich chemické označení – důležití zástupci

A nyní už k jednotlivým úkolům:

Halogenidy

1. Napiš nejdůležitější halogenid a jeho chemickou značku, tuto látku charakterizuj.
2. Pojmenuj následující halogenidy: CaF_2 , KI , CaCl_2

Oxidy

1. Charakterizuj vlastnosti oxidu uhličitého CO_2 a oxidu uhelnatého CO .
2. Pojmenuj následující oxidy – Al_2O_3 , SO_3 , Mn_2O_7

Hydroxidy

1. Napiš, k čemu se využívá hydroxid amonný?
2. Pojmenuj následující hydroxidy – NaOH , Ca(OH)_2

Sulfidy

1. V jaké podobě se nachází v přírodě nejznámější sulfidy?

Kyseliny

1. Jaké je základní rozdělení kyselin?
2. Jaké jsou zásady při práci s kyselinami?
3. Jaké je využití kyselin – kde všude se používají?

Všechny odpovědi zpracuj písemně - bude známkováno. Ke zpracování můžeš využít učebnici i zápisky v sešitě.

Hodina č. 41 – **Chemické reakce, zákon o zachování hmotnosti** – učebnice s. 38 – 39

V dnešní hodině si vysvětlíme, co jsou to chemické reakce, kde se s nimi v životě setkáváme, za jakých podmínek probíhají, seznámíme se se zákonem o zachování hmotnosti.

V příští hodině budeme v učivu pokračovat a řekneme si, jak se dělí chemické reakce.

Chemie kromě vlastností chemických látek zkoumá i změny látek. Co se s chemickými látkami děje při jejich přeměně si vysvětlíme v dnešní hodině.

Chemická reakce je děj, kdy se z výchozích látek vznikají jiné látky.

Výchozí látky = reaktanty

Nově vzniklé látky = produkty

Při chemických reakcích zanikají původní chemické vazby a vznikají nové chemické vazby. Mezi atomy produktů.

Učebnice s. 38/ pokus – hoření uhlí – zde je vysvětleno, co je reaktant, co je produkt

Při hoření uhlí se část kyslíku spotřebuje a vzniká oxid uhličitý. Uhlík – C reaguje s kyslíkem O₂ a vzniká sloučenina oxid uhličitý CO₂. Zaniknou původní chemické vazby mezi atomy kyslíku a vzniknou nové vazby mezi atomem uhlíku a atomy kyslíku.

$C + O_2 \rightarrow CO_2$

C, O₂ – reaktanty

CO₂ – produkt

Zákon o zachování hmotnosti – hmotnost chemických látek před reakcí je stejná jako hmotnost chemických látek po reakci.

Učebnice s. 39 – pokus – důkaz zákona o zachování hmotnosti – přečti si a prohlédni obrázky

Zákon o zachování hmotnosti je jeden ze základních přírodních zákonů. Při chemické reakci se nemění počet atomů. Atomy se přeskupují, nemohou vznikat z ničeho nebo zanikat.

Podle zákona o zachování hmotnosti platí – počet atomů reaktantů (reagujících látek) je stejný jako počet atomů produktů (vznikajících látek).

Úkoly k opakování – vypracuj písemně

1. Jak se nazývají výchozí látky a jak látky, které chemickou reakcí vznikají?
2. Jak zní zákon o zachování hmotnosti?

Do školního sešitu:

1848 vypuknutí revolucí v mnoha evropských zemích

Lidé žádali o zaručení svých občanských práv a svobod, zrušení roboty a poddanství. Volali po sepsání ústavy.

Země, které byly rozdrobené na menší země usilovali o sjednocení.

PRAŽSKÉ ČERVENÉ POVSTÁNÍ 1848

- bylo potlačeno vládním vojskem
- v Praze vznikaly barikády, ale i přesto se ukázala převaha vojska nad povstalci
- revoluční hnutí skončilo porážkou povstalců
- jediný kladný výsledek revoluce bylo zrušení poddanství a roboty

Do školního sešitu překreslete ze strany 63 schéma, cvičení 6 a doplňte země, ve kterých došlo k revoluci v roce 1848.

Opiš ze strany 63 cvičení 7 (zadání), vyber správné odpovědi a ty napiš.

Výchova ke zdraví

Téma: ZÁKLADY PÉČE O DÍTĚ

- do sešitu si napiš nadpis ZÁKLADY PÉČE O DÍTĚ a tento zápis:
  - Denní režim dítěte

Již od nejtělejšího věku je potřeba zvykat dítě na pravidelný denní režim, který stále dodržujte, protože tak u dítěte vytváříte řadu podmíněných reflexů (dynamických stereotypů, návyků), jež pak usnadňují jeho další výchovu a vývoj. To znamená, že **dítě má mít pravidelnou dobu krmení, spánku a hraní**. Aby se vám dařilo, je třeba dítěti velmi intenzivně projevovat lásku, nejprve častým tělesným kontaktem - mazlením, chováním, později pozorností, pochvalou i chováním. I starší děti vyžadují objetí, pohlazení.

➤ Co by měl tedy denní režim dítěte obsahovat?

- podle věku dostatečný a pravidelný **spánek**
- **vyvážená a pestrá strava**, podávaná ve stejné době - 5x denně
- **dostatečný pobyt na čerstvém vzduchu**
- **pohybová aktivita** přiměřená jeho schopnostem
- podporovat zájem dítěte i o **jiné činnosti** - kreslení, zpívání, hra na hudební nástroj
- vyplnit čas dítěte tak, aby nebylo přetěžováno
- **učit ho, jak se chovat** k dalším členům rodiny, jiným dětem a dospělým
- jakmile věk dítěte dovolí, má být spolupracujícím členem rodiny, přičemž druh a stupeň spolupráce se řídí jeho věkem a dovedností. Dítěti dává pocit uplatnění, po němž touží.

1. 3 – 5. 3. 2021

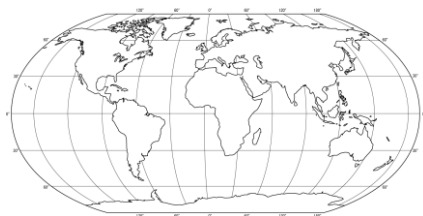
Zeměpis

Téma – AFRIKA – PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

- učebnice str. 61 – 65 – přečti, nastuduj polohu, povrch, podnebí, rozlohu, vodstvo a přírodní krajiny Afriky
- do sešitu si napiš nadpis - - AFRIKA – PŘÍRODNÍ PODMÍNKY a shrnutí ze strany 65 dole v rámečku
- podívej se na inspirativní video: www.youtube.com/watch?v=ZBKZpk29bts
www.youtube.com/watch?v=PvIkjSRee4A

Úkol:

1. Na slepé mapě červeně vybarvi Afriku:

Téma – AFRIKA – OBYVATELSTVO AFRIKY

- učebnice str. 66 – 67 – přečti si, prostuduj a do sešitu napiš zápis ze strany 67 dole v rámečku
- podívej se na inspirativní video: www.youtube.com/watch?v=WQrZR_IYFoo
www.youtube.com/watch?v=-VWaG-rrzbE

Téma – AFRIKA – HOSPODÁŘSTVÍ AFRIKY

- učebnice str. 68 – 69 – přečti si, prostuduj a do sešitu napiš zápis ze strany 69 dole v rámečku

Doplň text – bude známkováno:

Ve východní Africe se nachází nejvyšší horský masiv..... .

Největší poušť světa je .....

Nejdelší řekou Afriky je ....., nejvodnatější řekou je .....

Severní Afrika je osídlena .....obyvatelstvem.

Střední Afrika je obývána převážně obyvatelstvem .....rasy.

Většina obyvatel pracuje v .....

Výchova k občanství VIII.Z, 1.3. – 5.3.2021

Zápis do sešitu:

Výhody a nevýhody demokratického řízení státu

Výhody demokracie	Nevýhody domokracie
chrání lidská práva	ochranu svých práv využívají i zločinci a teroristé, jejich práva komplikují vyšetřování
všichni lidé se podílejí na vládě	o politice rozhodují i lidé, kteří jí nerozumí – voleni nejsou jen odborníci, ale často pouze manipulátoři
jedinec se ve státě může svobodně realizovat	podporuje egoismus, občané nejsou vedení k práci ve prospěch celku
svobodné zvolení kandidáta	nemožnost kandidáta odvolat během období

ÚKOL: Vymyslete, jak se ve vašem každodenním životě projevuje, že žijete v demokratickém státě.

Napište pár příkladů.

VÝUKA DISTANČNÍ

Český jazyk , Ruský jazyk, - VIII.Z týden 1.3. – 5.3. 2021

Český jazyk

SLOVESA

Co jsou slovesa?

Slovesa (verba) jsou v pořadí pátým slovním druhem a jistě se nám na první pohled budou zdát složitá. Ale nesmíme se jich zaleknout! Slovesa je třeba bezchybně ovládat, protože tvoří základ české věty – v každé české plnohodnotné větě musí být přítomno sloveso, např.: *Petra se **směje.**, **Prší.**, **Venku se rozednilo.*** apod. Slovesa zpravidla vyjadřují děj/činnosti – něco se někomu děje, někdo něco dělá. Může se jednat o:

- **stav** (*ležím, stojím, čtu*),
- **změnu stavu** (*budím se, mládnou, rostu*).

Co se týče větných členů, slovesa nejčastěji plní ve větě funkci přísudku. Společně s podmětem pak tvoří tzv. **základní skladební dvojici** (proto se na přísudek ptáme: *Co dělá podmět?*). V některých případech mohou být slovesa i jinými větnými členy, např. podmětem, doplňkem, přívlastkem či předmětem.

Slovesa plnovýznamová a slovesa pomocná

Slovesa můžeme, stejně jako jiné slovní druhy, rozdělit do několika skupin a typů: slovesa plnovýznamová a slovesa pomocná.

Slovesa plnovýznamová

Slovesa **plnovýznamová** jsou taková, která mají svůj samostatný význam – můžeme si představit, co vyjadřují (např. *jíst, zpívat, tancovat, pomáhat* apod.); dokážeme si představit, co se pod danou činností či dějem skrývá a jak děj/činnost vypadá.

Slovesa pomocná

Slovesa **pomocná** jsou taková, která se stávají plnovýznamovými až ve spojení s jinými slovesy. Sama o sobě tato slovesa nenesou žádný význam, nedokážeme si pod nimi činnost nebo děj představit.

Slovesa pomocná

Slovesa pomocná jsou ta, která se stávají plnovýznamovými až ve spojení s jinými slovesy. To už víme. Ovšem dají se i dále dělit:

a) Vlastní pomocná slovesa – pod žádným z těchto sloves si nemůžeme představit nic konkrétního. A protože se s těmito slovesy budeme setkávat poměrně často, tak bude nejlepší si vybraná slovesa zapamatovat. Patří sem tato:

Být, bývat, stát, stávat se, mít, mívat – nedokážeme si představit jednu konkrétní činnost nebo děj.

b) Modální (způsobová) slovesa – je možné, že tento typ sloves známe z jiných jazyků, kde se musíme učit jejich zvláštní tvary, např. z angličtiny. Modální slovesa vyjadřují možnost, schopnost nebo povinnost něco dělat a jsou spojovány s infinitivem (*mohu tančit, umím zpívat*). Do této skupiny řadíme následující slovesa:

Chtít, mít, moct/moci, muset, smět.

Fázová slovesa – vyjadřují jednotlivé fáze děje (začátek, konec apod.), patří sem např.:

Začít, začínat, počít, přestat, ustat, zůstat (např.: začal jsem zpívat).

Mluvnické kategorie sloves

Slovesa jsou řazena mezi tzv. ohebné slovní druhy (stejně jako podstatná a přídavná jména, zájmena a číslovky). Jediným rozdílem je, že tyto vyjmenované slovní druhy se skloňují, ale u sloves tomuto jevu říkáme **časování** (slovesa časujeme). Časování označuje to, že slovesa mění svůj tvar podle toho, jak se mění okolní slova a co přesně chceme vyjádřit. Na základě toho určujeme u sloves tyto mluvnické kategorie (významy): **osoba, číslo, čas, způsob, slovesný rod, slovesný vid, třída a vzor**, na které se podíváme podrobněji:

Osoba a číslo

U sloves můžeme určit tři osoby v čísle jednotném a tři osoby v čísle množném podle toho, kdo se daného děje účastní a kdo je jeho původcem. Mluvnická kategorie osoby je velmi úzce spjata s kategorií čísla a vždy je musíme určovat společně.

osoba	číslo jednotné	příklad	číslo množné	příklad
1.	já	<i>hraji si / dělám</i>	my	<i>hrajeme si / děláme</i>
2.	ty	<i>hraješ si / děláš</i>	vy	<i>hrajete si / děláte</i>
3.	on/ona/ono	<i>hraje si / dělá</i>	oni/ony/ona	<i>hrají si / dělají</i>

Jednotné číslo

- **1. osoba** – mluvčím je ten (vypravuje, říká to ten), komu se daná věc děje, kdo danou činnost vykonává.

Já čtu, uklízím, nosím, myslím, dělám, zpívám, piju...

- **2. osoba** – podmět je tzv. adresát děje (ten, komu to říkám).

Ty čteš, uklízíš, nosíš, myslíš, děláš, zpíváš, piješ...

- **3. osoba** – mluvčí (ten, kdo vypravuje), je jiná osoba než ten, komu se to děje (vyprávím o někom, komu se něco stalo, něco dělá apod.).

On/ona/ono čte, uklízí, nosí, myslí, dělá, zpívá, pije...

Množné číslo

- **1. osoba** – děj se vztahuje k nějaké skupině lidí, ve které je přítomen i mluvčí (ten, kdo vypravuje).

My čteme, uklízíme, nosíme, myslíme, děláme, zpíváme, pijeme...

- **2. osoba** – děj se vztahuje k nějaké skupině lidí, ve které ale mluvčí není přítomen (ti, komu to říkám).

Vy čtete, uklízíte, nosíte, myslíte, děláte, zpíváte, pijete...

- **3. osoba** – děj se vztahuje k nějaké skupině, ve které není přítomen mluvčí ani ten, komu to říkám.

Oni/ony/ona čtou, uklízí, nosí, myslí, dělají, zpívají, pijí...

Čas

U sloves můžeme rozlišit tři různé časy podle toho, kdy se daná událost, činnost, děj odehrává. Rozlišujeme čas **přítomný, minulý a budoucí**.

Čas přítomný

Označuje děj, který právě probíhá nebo děj, který probíhá v okamžiku promluvy. Při určování si můžeme pomoci tím, že si řekneme, zda děj probíhá právě teď.

Jedu, děláme, neseme, voláte, zpívají, houká.

Čas minulý

Označuje děj, který již proběhl (někdy v minulosti – minulý rok nebo týden, včera, před deseti lety, před hodinou apod.); událost, která se již stala.

Jel jsem, dělal, nesli, volali jsme, zpívali jste, houkala.

Čas budoucí

Označuje děj, který se teprve stane (někdy v budoucnosti – zítra, za měsíc, za rok, za dvacet let, za hodinu apod.); událost, která se ještě nestala.

Pojedu, uděláte, ponese, budeš volat, budou zpívat, zazpívají, zahoukají.

Slovesa – pracovní list

Cvičení 1: Najděte 12 infinitivů.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	Y	A	Č	Í	S	T	D	R	H	R	Á	T
2	N	C	P	W	Q	P	S	Á	T	N	I	O
3	S	R	T	D	G	K	B	F	N	R	R	Y
4	T	E	L	E	F	O	N	O	V	A	T	C
5	N	C	P	O	S	L	O	U	CH	A	T	T
6	K	T	N	A	K	U	P	O	V	A	T	Q
7	S	P	R	A	C	O	V	A	T	L	E	Y
8	S	N	S	T	U	D	O	V	A	T	X	G
9	S	P	Á	T	V	S	T	Á	V	A	T	C
10	J	X	I	L	W	U	K	L	Í	Z	E	T
11	Y	B	Y	Q	H	V	A	Ř	I	T	T	E
12	I	V	B	T	A	N	C	O	V	A	T	V

tancovat

Cvičení 2: Na každé sloveso utvoř větu.

Petr rád tancuje.

PŘÍSLOVCE

PRAVIDLA

Příslovce (latinsky **adverbia**) jsou neohebný slovní druh. Vyjadřují bližší okolnosti dějů, konkrétně:

- **okolnosti časové** (přišel **pozdě**, odešli **včera**)
- **okolnosti místní** (odešel **do práce**, budeme **doma**)
- **bližší určení způsobu** (mám tě **velmi** rád, šli jsme **pěšky**)
- **příčinu** (přesně **proto** mě to nezajímá)
- **stupeň a míru** (dost **peněz**, velmi **krásný**)

Základem příslovcí jsou nejčastěji přídavná jména (příslovce jsou odvozena od přídavných jmen).

Např. *dobrý – dobře, lehký – lehce, měkký – měkce* apod.

Co se týče větných členů, příslovce ve větě nejčastěji plní funkci příslovečného určení: (*Petr **rychle** vyskočil.*) nebo přívlastku neshodného (*cesta **domů***). Zde vidíme, že příslovce jsou tzv. plnovýznamovým slovním druhem, tzn., že při větném rozboru musíme příslovce určit jako větný člen (ostatní neohebné slovní druhy většinou větnými členy nejsou).

Příslovce = neohebný slovní druh

Příslovce jsou označovány jako tzv. **neohebný slovní druh** (společně s předložkami, spojkami, částicemi a citoslovci) – to znamená, že nemění svůj tvar (mají stejný tvar v různých větách, spojeních apod.). Zároveň u nich neurčujeme mluvnické kategorie (významy), tak jako jsme je určovali u ohebných slovních druhů (rod, číslo, pád, vzor nebo osobu, číslo, čas, způsob, rod, vid apod.).

Např. *byl jsem **doma**, byli jsme **doma**, jsem **doma**, buď **doma**, sejďeme se **doma*** apod.

Příklady příslovcí ve větě

Martin chce žít **zdravě**.

Často se zapovídám.

Až dojedeš na křižovatku, jeď **rovně**.

Včera sněžilo.

Dlouze se zamyslel.

Cyklista zahrnul **doleva**.

Druhy příslovcí

I v rámci příslovcí rozlišujeme několik různých druhů, podle toho, jaké okolnosti chceme vyjádřit. Ve školní praxi je běžné, že pokud dané slovo určíme jako příslovce, navíc určujeme jeho druh. Tato znalost se nám navíc hodí i při učivu o větných členech, konkrétně o příslovečném určení. Rozlišujeme tyto druhy příslovcí:

druh příslovce	ptáme se otázkami	příklady
místa	Kde? Odkud? Kudy? Kam?	<i>doma, nahoru, dolů, kam, tudy, tam</i>
času	Kdy? Odkdy? Dokdy?	<i>večer, ráno, včera, vloni, stále, občas</i>
způsobu	Jak?	<i>vesele, hezky, pomalu, pešky, takto</i>
míry	Jakou měrou?	<i>velmi, moc, málo, kolik, zcela, úplně</i>
příčiny	Proč?	<i>navzdory, proto, úmyslně</i>

Stupňování příslovcí

Příslovce můžeme stupňovat stejně jako [přídavná jména](#). Díky stupňování můžeme vyjádřit míru vlastnosti či dané okolnosti apod. Tvoříme tradičně tři stupně:

1. stupeň

Základní tvar, který najdeme například ve slovníku apod.

vesele, krátce, zdravě, vysoko, daleko

2. stupeň

Tvoříme ho přidáním přípony **-eji/-ěji/-e**.

veseleji, kratčeji, zdravěji, výše, dále

3. stupeň

Tvoříme ho přidáním předpony **nej-** ke 2. stupni.

nejveseleji, nejzdravěji, nejvýše, nejdále

Příklady stupňování

dobře – lépe – nejlépe

často – častěji – nejčastěji

pomalou – pomaleji – nejpomaleji

zdravě – zdravěji – nejzdravěji

Příslovce – pracovní list

Dnes brzy ráno mi zazvonil budík. **Vesele** jsem vyskočil z postele. **Venku** bylo **hezky** a já jsem se na dnešní výlet **hrozně** těšil. **Rychle** jsem se oblékl a nasnídal. **Bedlivě** jsem sledoval hodiny, abych vyšel z domu **včas**. **Dole** před domem mě už čekal kamarád Jirka a **netrpělivě** přešlapoval. Pobídl mě, abych přidal do kroku, protože přijdeme **pozdě**. **Poklusem** jsme se vydali ulicí **vpravo**. U školy **již** stál náš autobus. Nahrnuli jsme se **dovnitř** a sedli si úplně **dozadu**. Teď **už** můžeme vyrazit.

1. Silně vytištěná příslovce rozděl do sloupců podle otázek, na které odpovídají:

JAK	KDY	KDE	KAM
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

2. Odpověz na otázky jedním příslovcem:

- Jak čteš? _____
- Jak píšeš? _____
- Jak počítáš? _____
- Kde asi sedíš? _____
- Jak je venku? _____
- Jak se cítíš? _____
- Kdy chodíš spát? _____
- Kdy jsi dostal/a jedničku? _____
- Kde se cítíš bezpečně? _____
- Kdy jsi chodil/a do 2. třídy? _____

3. Do doplňovačky vpisuj protikladná příslovce:

dobře

--	--	--	--	--	--	--

dozadu

--	--	--	--	--	--	--

včera

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

loni

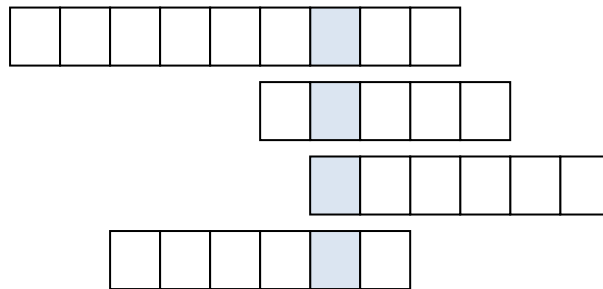
úmyslně

nakřivo

smutně

klidně

draze

LITERATURA

Švejk vojenským sluhou – čítanka str: 131

Přečti ukáku a odpověz na otázky :

1.Kdo to byl Josef Švejk a kde působí jako sluha ?

2. Kdy se odehrává tento příběh ?

3. Kdo to byl polní kurát ?

In memoriam Jaroslava Haška – čítanka str: 134

Přečti ukáku a odpověz na otázky :

1. V jakém prostředí psal Jaroslav Hašek svůj román Dobrý voják Švejk ?
2. Jak si Hašek ověřoval působivost jednotlivých kapitol románu ?
3. Do kolika jazyků byl tento román přibližně přeložen?

Ruský jazyk - město

Slovíčka přepiš do svého slovníku, výslovnost najdi v PC a nauč se !

аэродром	letiště
банк	banka
библиотека	knihovna
больница	nemocnice, ošetřovna
город	město
гостиница	hotel
деревня	vesnice
дорога	silnice, cesta
завод	továrna
замок	hrad
здание	stavba, budova
квартира	byt
кино	kino, biograf
метро	podzemní dráha, metro
мост	most
парк	park
ресторан	restaurace
станция	stanice
столица	hlavní město
супермаркет	supermarket
театр	divadlo
улица	ulice
школа	škola

VIII.Z angličtina, učivo na období 1.- 5.3. 2021:

- 1) Přečtěte si první část článku v učebnici – KING ARTHUR, str. 36/cv.1. Do slovníčku si запиšte pár slovíček, která jsou pro vás nová a vyhledejte si jejich význam ve slovníku. Pro sebe si článek přeložte. Česky odpovězte na následující otázky:

➤ Kdo to byl král Artuš a v jaké době přibližně žil?

.....
.....
.....

➤ Kdo byli rytíři kulatého stolu?

.....
.....
.....

- 2) Další informace si přečtěte z následujícího článku – text z časopisu ABC č. 20/rok 2010. Pokud si na webu najdete nějaké filmové zpracování této staré anglické legendy, určitě se na film podívejte.

Pravda o králi Artušovi: O kulatém stolu legendy lžou

11. března 2011 • 12:15 Autor: Stanislav Drahný Vyšlo v ABC [20/2010](#)

Legendu o králi Artušovi asi znáte. Vystupují v ní rytíř Lancelot, kouzelník Merlin, zázračný meč Excalibur a další hrdinové rytířských příběhů. Odehrává se na bájném hradu Camelot.

Kde ležel Kamelot

Donedávna nikdo ani nevěděl, zda Artuš opravdu žil a kde jeho hrad stál. Záhadou byl i kulatý stůl, u něhož se scházeli Artušovi rytíři a muži, aby zde hodovali a bavili se. Prý jich za ním sedávalo tisíc. Nyní se zdá, že právě "kulatý stůl" pomohl archeologům objasnit, jak to s Artušovým hradem bylo.

Anglii vládli téměř čtyři století Římané, když pak na počátku pátého století odešli, zůstala po nich na ostrově celá řada staveb. Také několik amfiteátrů, velkých kulatých staveb, v nichž se odehrávaly například souboje gladiátorů. Jeden z největších stál i u dnešního města Chesteru v severní Anglii. Byla to obrovská kruhová stavba vysoká 12 metrů, do níž se vešlo přes 10 tisíc lidí. Podle posledních názorů Artušovi stačilo posílit zdi a vpassovat do amfiteátru palác. Takovému opevnění se nemohl rovnat žádný jiný hrad postavený tehdy Kelty nebo Germány.

Narozen z klamu

O Artušovi vznikla řada knih a filmů, v každém je legenda podána trochu jinak. Jak tedy vypadal základní středověký příběh?

Podle něho se Artuš narodil jako nemanželský syn krále Uthera Pendragona. Na svět přišel podvodem a šalbou. Uter se totiž zamiloval do paní Igraine, manželky cornwallského vévody. Kouzelník Merlin, výměnou za "to, co ze vztahu vznikne", propůjčil královi vévodovu podobu. Ten se pak snadno dostal k paní Igraine a zplodil s ní Artuše. Merlin, jemuž novorozenec podle dohody patřil, předal chlapce do výchovy spřátelenému rytíři. O jeho původu nikomu neřekl, a tak mohl budoucí král vyrůstat jako "obyčejné" páže, pod Merlinovým dohledem.

Když pak po čase Uther zemřel, říše se začala rozpadat. Proto svolal Merlin všechny do Londýna, kde se objevil kámen se zabodnutým mečem a nápisem: "Kdo tento meč vytáhne, bude králem Anglie podle práva i rodem." Nikdo to nedokázal, až k meči přišel dvacetiletý Artuš a vytáhl ho.

Rozchod s Merlinem

Zpočátku Artuš Merlina poslouchal, pak se však zamiloval do krásné Guinevere. Čaroděj, který viděl budoucnost, ho varoval, že tato žena zničí království, ale Artuš nedbal a vzal si ji. V předvečer svatby na Kamelot přijela Artušova nevlastní sestra, kouzelnice Morgana Le Fay se synem Mordredem. Jeho otec byl sám Artuš, který to však do té doby ani netušil. Když to Merlin všechno viděl, rozhodl se odejít, ještě předtím však Artuše dovedl k jezeru. Z něho se vynořila ruka Jezerní paní, která králi podala kouzelný meč Excalibur.

Merlin odešel a Artuš vytvořil společenství rytířů, které nazval Rytíři kulatého stolu. K Artušově družině se přidávali mnozí, jedním z nich byl i sir Lancelot. Byl silný a odvážný a stal se Artušovým nejlepším přítelem.

Lancelotova zrada

Problém byl v tom, že se zamiloval do krásné Guinevery a ona do něho. Artuš pak Lancelota vyhnal z Kamelotu. Guinevere utekla i s ním. Milenci se uchýlili do Bretaně na Lancelotův Jezerní hrad. Artuš je pronásledoval a obklíčil.

Král i Lancelot se dohodli, že se Guinevere může vrátit na Kamelot a tam počkat jak dopadne bitva. Zatímco se obléhání Jezerního hradu protahovalo, Mordred ovládl Kamelot a vyhlásil se králem. Guineveru nutil, aby si ho vzala. Když se to Artuš dozvěděl, obrátil vojsko a vytáhl proti Mordredovi.

Naplnění věštby

Před bitvou se ještě oba s rádci sešli, aby se pokusili dohodnout mír. Moc si nevěřili, proto řekli velitelům, ať zaútočí, kdyby někdo z vyjednavců tasil meč. Pak zasáhla náhoda: na louce, kde jednali se objevila zmijska a jeden rytíř jí mečem uťal hlavu. Tím dal nevědomky povel k bitvě, ve které zahynuli prakticky všichni hrdinové. Merlinova věštba se tak naplnila.

Filmový král Artuš • Buena Vista Pictures Distribution

Kouzelník Merlin

Merlin byl čaroděj, druid a věštec. Jeho zázračné vlastnosti se poprvé projeví v dětství. Tehdy se keltský král Vortigern pokoušel vybudovat pevnost, země však každou noc postavené hradby "spolkla". Pomoci mu prý mohl jedině hoch, který nemá otce, což vypadalo jako nesmysl. Nakonec takového královi hledači našli: Merlina syna panenské matky a ďábla. Merlin Vortigernovi řekl, že stavbu požírají dva draci, kteří v zemi spí. Stačí je ve dne vykopat. To se i stalo, z jámy, kterou dělníci vyhloubili náhle vylétli červený a bílý drak a začali se na obloze prát. Nakonec zmizeli v dálce. Merlin se pak stal velkým kouzelníkem, který radil řadě králů. Po nezdaru s Artušem odešel do ústraní.

Svatý grál

Snad se jednalo o pohár, do něhož byla zachycena krev ukřižovaného Krista. Tento tajemný předmět hledalo mnoho generací rytířů. Třeba Parcifal s Gawainem a Borseem od Artušova kulatého stolu.

3) V učebnici si přečtěte další část článku na straně 36 – THE WAR OF ROSES. Postupujte podobně jako v prvním bodě, tedy запиšte si několik nových slovíček do slovníčku, najděte si jejich české překlady a naučte se je. Pokud máte možnost se podívat na portál České televize, najděte si seriál Bílá královna, který o této kapitole britských dějin pojednává. Podívejte se alespoň na jednu část a seznamte se takto s hlavními aktéry příběhu.

4) Český odpovězte na následující otázky:

➤ V jakém století se Válka růží odehrávala?

.....

➤ Jak se jmenovaly dva zneprátelené anglické rody?

.....

➤ Popište, velmi stručně, o co ve Válce růží šlo?

.....

.....

➤ Kdo byl po skončení Války růží králem Anglie?

.....

Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste následující týden do školy.

sarka.fajkosova@zskladnoparizska.cz